

پایه :	۲	موضوع :	منطق ۲
تاریخ :	۹۱/۰۶/۰۸	ساعت :	۱۸

پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: منطق مظفر و تعلیمی، از تقسیمات المملیه تا صناعات فممس

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. جمله «هی التی لا یکون التنافی بین طرفیها حقیقتاً ذاتیاً» تعریف کدام یک از اقسام قضیه منفصله است. ۱۲۸
 - ا. اتفاقیه
 - ب. عنادیه
 - ج. مانعة الجمع
 - د. مانعة الخلو
۲. در بحث تناقض مراد از وحدت حمل، وحدت در است. ۱۳۵
 - ا. محمول
 - ب. حمل اولی یا حمل شایع
 - ج. حملیه بودن هر دو قضیه
 - د. اسناد
۳. قضیه «کل مؤمن صادق بالضرورة مادام مؤمناً» مصداق کدام گزینه است؟ د ۱۲۳
 - ا. ضروریه ذاتیه
 - ب. عرفیه عامه
 - ج. مشروطه خاصه
 - د. مشروطه عامه
۴. قیاسی که در آن تنها کبری حذف شده باشد مصداق کدام گزینه است؟ ا ۲۳۱
 - ا. ضمیر
 - ب. مضمیر
 - ج. ضمیر و مضمیر
 - د. مفصول

سؤالات تشریحی:

* و ثالثه یكون وجوده (الموضوع) في نفس الامر و الواقع بمعنى أن الحكم على افراد المحققة الوجود و المقدره الوجود معاً. ۱۱۴

۱. ضمن توضیح عبارت بنویسید که تعریف کدام قسم از اقسام قضایاست؟

سومین قسم از اقسام قضیه حملیه موجه آن است که وجود موضوع در نفس الامر و واقع باشد. به این معنا که حکم هم بر مصادیق موجود بالفعل و هم مصادیق فرضی بار شده باشد. حملیه حقیقه

۲. «جهت» و «ماده» را تعریف کرده، دو تفاوت بین آنها را بنویسید. ۱۱۹ - ۱۲۰

ماده: و هذه الحالات الثلاث للنسبة (الوجوب، الإمتناع، الإمكان الخاص) التي لا يخلو من احداها واقع القضية تسمى مواد القضايا.

جهت: ما يفهم و يتصور من كیفية النسبة بحسب ما تعطيه العبارة من القضية.

تفاوت: ۱. ماده کیفیت نفس الامر نسبت قضیه است بخلاف جهت که خصوص فهم و تصور ذهن از کیفیت نسبت است ۲. ماده واجب نیست که فهم شود بخلاف جهت که اگر فهم نشود جهت مفقود است ۳. صدق و کذب در ماده نیست بخلاف جهت ۴. ماده قابل تبدل نیست بخلاف جهت.

۳. قیاس: «لا شيء من الناطق بفرس و كل ناطق حيوان» منتج است یا عقیم؟ منتج بودن یا عقیم بودن قیاس مذکور را همراه با علت آن بنویسید.

۱۹۲

قیاس عقیم است (شکل ثالث) زیرا فاقد شرط اول یعنی ایجاب الصغری است.

زیرا ما حال اصغر و اکبر را نمی‌دانیم که آیا با هم تلاقی دارند یا تباین (آیا بعضی از حد وسطی که با اصغر تلاقی دارد همان با بعضی که با اکبر تلاقی دارد، تلاقی دارد یا خیر) مثال: بعضی انسان حیوان بعضی حیوان فرس نتیجه موجه آن کاذب است: بعضی انسان فرس بعضی انسان حیوان بعضی حیوان ناطق نتیجه: سالبه آن کاذب است: بعضی انسان لیس بناطق.

* س ب م کل ح م نتیجه: س ب ح

۵. مدعا را از طریق برهان خلف اثبات کنید. ۱۸۹

اگر س ب ح صادق نباشد، نقیض آن صادق است: کل ب ح این نقیض را صغری برای کبری اصل قرار می‌دهیم کل ب ح کل ح م نتیجه کل ب م نقیض این نتیجه کاذب است س ب م که عین صغرای اصل است که مفروض الصدق بود و هذا خلاف الفرض پس صدق س ب ح واجب است.

۶. ا. در چه صورتی قیاس مساوات صادق است؟ ب. یک قیاس مساوات غیر منتج مثال بزنید. ۲۴۰

ا. صدق قیاس مساوات متوقف بر صدق مقدمه خارجی محذوفه است.

ب. الاثنان نصف الأربعة و الأربعة نصف الثمانية، فإنه لا ينتج الاثنان نصف الثمانية

۷. قضیه شرطیه متصله چگونه به دو قضیه شرطیه منفصله قابل تبدیل است؟ همراه با مثال توضیح دهید. ۲۱۶

ا. مانعة الجمع: عین مقدم و نقیض تالی متصله ۲. مانعة الخلو: نقیض مقدم و عین تالی متصله

مثلاً: «اگر خورشید طلوع کند روز موجود می‌شود» مستلزم دو قضیه زیر است.

۱. یا خورشید طلوع می‌کند یا روز موجود نمی‌شود (مانعة الجمع) ۲. یا خورشید طلوع نمی‌کند یا روز موجود می‌شود (مانعة الخلو)

* هر گاه بیشتر مردم منتظر واقعی شوند زمینه ظهور حضرت حجت (ع‌الله‌تعالی‌فراترین) فراهم می‌شود. ولی بیشتر مردم منتظر واقعی نشده‌اند. پس

زمینه ظهور حضرت حجت (ع‌الله‌تعالی‌فراترین) فراهم نشده است. ۲۲۷

۸. صحت و سقم قیاس فوق را بررسی کنید.

قیاس غلط است؛ زیرا در قیاس استثنایی هنگامی که مقدمه، شرطیه متصله باشد نمی‌توان از رفع مقدم، رفع تالی را نتیجه گرفت (زیرا ممکن است لازم، لازم اعم باشد و قبول اعم لا یلزم منه ثبوت الاخص). (البته اگر اثبات شود «مقدم» علت منحصره باشد قیاس مذکور صحیح است)

۹. از میان قیاسات مرکب، «قیاس موصول» را همراه با مثال تعریف نمایید. ۲۳۷

به قیاسی گفته می‌شود که در آن همه نتایج ذکر می‌شود و نتیجه یک بار به عنوان نتیجه قیاس و یک بار به عنوان مقدمه برای قیاس بعدی ذکر می‌شود مثل: کل شاعر حساس و کل حساس یتألم - کل شاعر یتألم. کل شاعر یتألم و کل من یتألم قوی العاطفة - کل شاعر قوی العاطفة.